

TYÖTEHOSEURA

PL 28 (Melkonkatu 16 A)
00211 HELSINKI

Julkaisusarja ja numero Työtehoseuran julkaisuja 397
Julkaisuaika (kk ja vuosi) Joulukuu 2006

Tekijä(t) / Authors Janne Karttunen, Juha Suutarinen, Jarkko Leppälä, Kyösti Louhelainen ja Veli-Matti Tuure	Toimeksiantaja / Commissioner Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Julkaisun nimi / Title Suhteellisesti vaarallisimmat maataloustyöt - Töiden organisoinnilla turvallisuutta ja tehokkuutta maitotiloille Relative accident risk in farm work	Tutkimuksen nimi / Name of research Suhteellisesti vaarallisimmat maataloustyöt - Painopistealueita työturvallisuuden edistämiseen

Tiivistelmä

Hankkeen päätavoitteena oli selvittää maidontuotantotiloilla tehtävien maataloustöiden suhteellinen vaarallisuus ja löytää näin painopistealueita maatalousyrittäjien työturvallisuutta edistävälle neuvonnalle ja tutkimukselle. Hankkeen tavoitteisiin pyrittiin yhdistämällä maatalousyrittäjien työtapaturmiin, ammattitauteihin sekä töiden organisointiin liittyvä kirjallisuuskatsaus työtapaturma- ja ammattitautitilastojen sekä kirjanpitolajien työnkäyttötilastojen analysointiin sekä edustavaan maidontuotantotilan työnkäyttömalliin. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen MATA-vahinkorekisterissä maataloustyöt on jaettu viiteen päätyöryhmään, joita ovat maanviljely-, karjanhoito-, metsä-, rakennus- ja ”muut työt”. Tulosten mukaan todennäköisesti suurimmassa osassa maamme maatalousyrityksistä suhteellisesti vaarallisimmat työtehtävät löytyvät maatalouden ”muista töistä” sekä rakennus- ja metsätöistä. Niitä pidetään usein toissijaisina maatalouden töiden organisoinnissa. Suhteellisesti vaarallisia työtehtäviä maatalouden ”muissa töissä” ovat muun muassa pilkkeiden teko ja haketus, talouskeskusalueen ja tilan tiestön kunnossapito mukaan lukien lumityöt sekä koneiden ja laitteiden huolto ja korjaus. Sekä metsä- että rakennustöiden työtehtävät ovat suhteelliselta vaarallisuudeltaan samalla tasolla ”muiden töiden” työtehtävien kanssa. Huomattavaa on, että edellä mainituissa, pääosin kausiluontoisissa, työtehtävissä valtaosa työtapaturmista sattuu miehille. Tämä johtunee suurelta osin kyseisten töiden sukupuolisidonnaisuudesta. Keskeinen keino alentaa viljelijäperheen tapaturmariskiä ja vuotuista työmäärää on organisoida maataloustöitä uudelleen. Erityisesti suhteellisesti vaarallisimpia työtehtäviä kannattaa ulkoistaa. Kyseisten töiden suhteellisen vaarallisuuden voidaan odottaa samalla alenevan, koska ammattilaisilla on yleensä nykyaikaiset, hyvin huolletut koneet ja laitteet sekä runsaasti kokemusta erilaisista riskialteista häiriötilanteista. Toinen suositeltava tapa lisätä viljelijöiden turvallisuutta, vähentää stressiä ja vuotuista työmäärää on hankkia ja käyttää tilayhteistyössä teknisesti luotettavia ja tehokkaita koneita ja koneketjuja.

Abstract

The main aim of this project was to study the relative hazardousness of various agricultural tasks on dairy farms and, thus, find focal areas of advice and research related to the occupational safety of agricultural entrepreneurs. The project combined a literature survey of work-related accidents, occupational diseases of agricultural entrepreneurs, and organisation of farm work, an analysis of work-related accident and occupational disease statistics (the MATA database of the Farmers' Social Insurance Institution) and a representative workload model of dairy farms. The MATA database classifies agricultural work into five main categories, namely agriculture, animal husbandry, forestry, building and construction and "other work". The relatively most hazardous tasks on the model farm, and probably in any agricultural enterprise, were in the category "other work", forestry, and building and construction. They all are often seen as secondary to the other main categories in organising the work on a farm. The category "other work" includes such activities as chopping firewood, chipping and sawing wood, maintenance and repair of machinery and equipment, and the maintenance of the farm environment and roads. Both forestry and building & construction tasks are on par with "other work" as regards relative hazardousness. It is worth noting that the majority of work-related accidents in these mainly seasonal tasks happen to men. This is most probably due to the division of labour based on gender. A key method of lowering the accident risk and annual workload of a farmer family is to reorganise the work. It is well advised to outsource the relatively most hazardous tasks in particular. The relative hazardousness of these tasks can also simultaneously be assumed to decrease as professionals usually have modern, well-maintained machinery and equipment and plenty of experience of various high-risk incidents. Another recommended way of increasing safety, reducing stress and lightening the annual workload is to collaborate with other farms to acquire and use reliable and efficient machinery.

Avainsanat / keywords
Työturvallisuus, ammattitaudit, maatalous, työtapaturmat, maidontuotanto, työnmenekki
Work safety, occupational disease, agriculture, accidents at work, dairy production, labour consumption

ISBN 978-951-788-386-3	ISSN 0355-0710	Kieli / Language Suomi	Sivuja / Pages 75 s + 17 liitessivua	Hinta / Price 17 euroa
---------------------------	-------------------	---------------------------	---	---------------------------

Yksikkö Työtehoseura, maatalousosasto PL 13, 05201 Rajamäki puh (09) 2904 1200	Myynti Työtehoseura PL 28, 00211 HELSINKI puh (09) 2904 1200 http://www.tts.fi
---	--